

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm
Erika Enlund

Stockholm
2019-04-01

Ert dnr
N2018/05674

Vårt dnr
2018/209

Remissvar angående departementspromemorian En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning

Näringslivets Regelrådet NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

I promemorian föreslås ändringar som syftar till att anpassa svensk lagstiftning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel. Den nya kontrollförordningen ska tillämpas vid offentlig kontroll som utförs för att säkerställa att unionslagstiftningen inom en rad olika sakområden följs.

Kontrollförordningen reglerar hur den offentliga kontrollen i medlemsstaterna ska organiseras, finansieras och genomföras. Vissa bestämmelser i förordningen gäller även för annan offentlig verksamhet än offentlig kontroll. Förordningen ska i huvudsak börja tillämpas från och med den 14 december 2019.

I departementspromemorian föreslås exempelvis bemyndiganden som ger regeringen eller myndighet rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för aktörer att lämna uppgifter om sin verksamhet. Ett annat exempel är bestämmelser om tystnadsplikt för dem som utövar offentlig kontroll.

Ett förslag i departementspromemorian som rönt en del uppmärksamhet är en ändring i Livsmedelslagens § 28 som handlar om avgifter. Regeringen eller myndighet som Regeringen bestämmer föreslås få rätt att meddela föreskrifter om hur avgifter ska beräknas. Detta skulle innebära att Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får möjlighet att föreskriva om skyldighet för kontrollmyndighet att ta ut en avgift efter utförd kontroll (efterhandsdebitering).

Kompletterande åtgärder

NNR noterar att de förändringar som föreslås livsmedelskontrollen förklaras syfta till att effektivisera myndigheternas kontroll av livsmedelskedjan, vilket naturligtvis är lovvärt. NNR skulle dock vilja se ett starkare fokus på företagets perspektiv och på utfallet i form av livsmedelssäkerhet. NNR menar att ett stärkt fokus på risk i samband med tillsyn skulle kunna

leda till en högre livsmedelssäkerhet. Med risk avser NNR att företag som på olika sätt visar att de bedriver en seriös verksamhet, exempelvis genom deltagande i kvalitetssäkringssystem, ska få mindre tillsyn samtidigt som andra företag får mer.

NNR saknar också ett fokus på betydelsen av attityd vid livsmedelskontroll. NNR menar att en attityd som uppmuntrar ansvarstagande och kunskapsutveckling hos företagaren har en starkare effekt på livsmedelssäkerheten än en attityd som fokuserar på att uppdaga och dokumentera brister. En företagare som förbättrat sin kunskap om och engagemang för livsmedelssäkerhet bidrar till densamma 365 dagar om året samtidigt som en noggrann livsmedelsinspektör kan uppdaga brister i bästa fall 1 dag per år.

Konsekvenser

NNR begränsar sin bedömning av konsekvenserna av förslagen till det förslag som handlar om uttaget av avgifter i livsmedelskontrollen.

NNR bedömer att konsekvenserna av förslaget angående avgifter i livsmedelskontrollen kommer att bli positiva i många avseenden. NNR kan inte förutse några ökade administrativa kostnader p.g.a. det aktuella förslaget.

NNR vill särskilt uppmärksamma några av fördelarna med förslaget om reglering av avgiftsuttag.

- Efterhandsdebitering ger tillsynsinspektörerna möjlighet att möta en neutralt inställd företagare istället för en företagare som redan från start är missnöjd över att ha fått vänta länge på kontroll trots erlagd betalning, i vissa fall under flera år i rad.
- Efterhandsdebitering gör det lättare att anpassa faktureringen till den faktiska arbetsinsatsen. En schabloniserad debitering av kontrolltid när kontrollen sedan inte behöver genomföras i planerad utsträckning, av olika skäl, skapar mistroende i onödan.
- Efterhandsdebitering gör det onödigt för kommunerna att skapa möjlighet till återbetalning av avgifter när kontroll inte genomförs i planerad utsträckning.
- Abonnemangsdebitering och därpå följande återbetalningar innebär mer administration för både kommun och företag, jämfört med efterhandsdebitering.
- Övergången från abonnemangsdebitering till efterhandsdebitering kan motivera en ökad digitalisering av tillsynsinspektörernas IT-verktyg för att exempelvis kunna upprätta faktura direkt på plats hos företagaren.

Slutsats

NNR ställer sig mycket positiva till förslaget när det gäller debitering i samband med livsmedelskontrollen och menar att efterhandsdebitering har potential att förstärka arbetet med livsmedelssäkerhet i Sverige.

NNR menar dock att ytterligare förbättringspotential, utöver debiteringstidpunkten, finns i en förbättrad och fördjupad riskstyrning av kontrollen samt i en mer proaktiv attityd till kontrolluppdraget från myndigheternas sida.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist